

**YLITORNION
SEURAKUNTA**

**RIPPIKOULUN PAIKALLISSUUNNITELMA JA
YLEISSÄÄNTÖ
2023**

Kirkkoherran viranhaltijapäätös 4.12.2023

SISÄLLYS

1 RIPPIKOULUA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	
Rippikoulua koskevat suunnitelmat	1.1
Rippikoulun ohjaajat	1.2
Rippikouluun otettavat nuoret	1.3
Rippikouluryhmien koko	1.4
Tietojen ilmoittaminen	1.5
Rippikoulun arviointi	1.6
Erityis- ja yksityisrippikoulut	1.7
Aikuisrippikoulu	1.8
Konfirmaatioon osallistumaan oikeutetut	1.9
Rippikouluun osallistuminen muualla kuin omassa seurakunnassa	1.10
Rippikoulutilat ja välineet	1.11
Rippikoulun keskeyttäminen ja siirtäminen	1.12
2 RIPPIKOULUN PAIKALLISUUNNITELMA (RPS)	
Paikallissuunnitelman tarkoitus	2.1.
Paikallissuunnitelman tavoite	2.2.
3 YLEISTÄ YLITORNION KUNNASTA JA ALUEEN USKONNOLLISESTA ELÄMÄSTÄ	
Ylitornion kunta	3.1
Väestörakenne ja uskonnollisuus	3.2
Yhteydet kouluihin	3.3
4 RIPPIKOULUN YLEISET TOTEUTUSPERIAATTEET	
Rippikoulun tavoitteet	4.1
Nuorten tasapuolinen kohtaaminen	4.2
Tiimityö ja eri työntekijöiden vastuut	4.3
Rippikoulussa käytettävät opetusmenetelmät	4.4
Yhteydet vanhempiin, huoltajiin ja koteihin	4.5
Rippikoulun kehittäminen ja arviointi	4.6
Erilaiset oppijat ja erityistä tukea tarvitsevat nuoret rippikoulussa	4.7
Konfirmaatio	4.8
Rippikoulu ja isoskoulutus	4.9
Rippikoulun aikataulu	4.10
5 LÄPÄISYPERIAATE RIPPIKOULUSSA	
Aloitusjakso	5.1
Talvijakso	5.2
Leirijakso	5.3
6 RIPPIKOULUN YLEISET TOTEUTUSPERIAATTEET	
Yleiset toteutusperiaatteet	6.1
Muualla käytävä rippikoulu	6.2
Rippikoulumaksut	6.3
Kaste rippikoulun yhteydessä	6.4

7 RIPPIKOULUN TURVALLISUUS

Yleistä turvallisuudesta	7.1
Leirin henkilöstö	7.2
Energiajuomat	7.3
Uintivalvonta	7.4
Kännköiden yösäilytys	7.5
Erytisruokavaliot ja leiriläisten erityiset tarpeet	7.6
Tupakointi ja muut päihteet	7.7
Rippikoululaisten kuljetus leirille	7.8
Rippikoulun yövalvonta	7.9

LÄHTEET

1 RIPPIKOULUA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Sen lisäksi mitä kirkkojärjestyksessä säädetään rippikoulusta, noudatetaan tämän ohjesäännön määräyksiä. Nämä säännöt on hyväksytty kirkkoherran viranhaltijapäätöksellä 2023.

1.1 Rippikoulua koskevat suunnitelmat

Rippikoulussa noudatetaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa.

Rippikoulun paikallista toteutusta varten laaditaan paikallissuunnitelma, jonka kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy. Paikallissuunnitelmaa tehdään muutoksia, jos piispainkokous tekee uudistuksia tai paikallisesti huomataan muutos- ja uudistuskohteita.

Vuoden aikana pidettäviä rippikouluja varten laaditaan vuosisuunnitelma, jonka kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto vahvistaa.

Yksittäistä rippikoulun pitämistä varten laaditaan oma toteutussuunnitelma.

Rippikoulun kokonaissuunnittelua ja järjestelyä varten nimetään seurakunnassa viranhaltija.

1.2 Rippikoulun ohjaajat

Rippikoulun ohjaajina toimivat rippikoulun suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat työntekijät: Seurakuntapastori, nuorisotyönohjaaja sekä tarvittaessa myös muut hengellisen työn tekijät.

Ohjaajana voi toimia myös tehtävään koulutettu vapaaehtoistyöntekijä.

Kirkkoherra määrää rippikoulun leirijakson ohjelmasta ja turvallisuudesta vastaavan seurakunnan työntekijän.

Vuosisuunnitelmassa nimetty ohjaajatiimi laatii rippikoulua koskevan toteutussuunnitelman yhdessä rippikoulun toteuttamiseen osallistuvien isosten ja vapaaehtoisten kanssa.

Rippikoulun ohjaajat vastaavat yhteydenpidosta rippikoululaisten perheisiin ja kummeihin, kouluihin sekä muihin yhteistyökumppaneihin

1.3 Rippikouluun otettavat nuoret

Rippikouluun voidaan ottaa nuoria, jotka rippikoulun päättymisvuonna täyttävät vähintään 15 vuotta. Kirkkoherra voi perustellusta syystä antaa luvan rippikoulun käymiseen tätä nuoremmalle henkilölle hänelle itselleen tutun ikäluokan kanssa.

1.4 Rippikouluryhmien koko

Samassa ryhmässä rippikoululaisten lukumäärä on enintään 25.

Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt.

Kirkkoherra voi seurakuntaneuvoston/kirkkoneuvoston linjauksen mukaisesti päättää ryhmäkoon ylittämisestä yksittäisessä tapauksessa erityisen painavista syistä.

1.5 Tietojen ilmoittaminen

Rippikoulua johtava pappi tai lehtori huolehtii viipymättä konfirmaation jälkeen tarvittavien rippikoulun käymistä ja konfirmaatiota koskevien tietojen ilmoittamisesta seurakunnan kirkkoherranvirastoon/keskusrekisteriin.

1.6 Rippikoulun arviointi

Rippikoulua on arvioitava säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Arvioinnissa hyödynnetään paikallissuunnitelmaa ja valtakunnallista tai muita nuorten itsearviointilomaketta.

1.7 Erityis- ja yksityisrippikoulu

Seurakunta vastaa myös niiden henkilöiden rippikoulusta, jotka eivät voi osallistua ryhmämuotoiseen rippikouluun. Erityis- ja yksityisrippikouluissa noudatetaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa.

1.8 Aikuisrippikoulu

Seurakunta vastaa aikuisrippikoulun järjestämisestä. Aikuisrippikoulu järjestetään yksityisrippikouluna tai ryhmämuotoisena rippikouluna.

Aikuisrippikoulun kesto on 20 tuntia.

1.9 Konfirmaatioon osallistumaan oikeutetut

Konfirmaatioon saavat osallistua rippikoulun käyneet kirkon jäsenet ja toimimme tässä kirkkojärjestyksen mukaisesti seuraavin ohjein:

Konfirmaatioon voivat osallistua ne, jotka rippikoulun perusteella siihen oikeutetaan.

Konfirmaatiossa tunnustaudutaan kirkon uskoon ja saadaan oikeus käydä itsenäisesti ehtoollisella. Konfirmaation toimittaa pappi tai lehtori.

Konfirmaatio on kirkollisen vaalikelpoisuuden, kummina toimimisen ja pappisvihkimyksen edellytys. Rippikoulun käyminen on kirkon jäsenen kirkollisen avioliittoon vihkimisen edellytys.

Kirkon jäseneksi otetaan

1) lapsi pyhässä kasteessa;

2) rippikoulun käynyt evankelis-luterilaiseen kirkkoon aikaisemmin kuullut henkilö, joka ilmoittaa tahtovansa tunnustaa kirkon uskoa; sekä

3) muu säädetyn iän täyttänyt henkilö, joka ei kuulu evankelis-luterilaiseen kirkkoon, siten, että hän tarpeellisen opetuksen jälkeen saa kasteen tai, jos hänet on oikein kastettu, tunnustaa kirkon uskon.

Henkilö, joka on otettu kirkon jäseneksi edellä 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti, katsotaan rippikoulun käyneeksi ja konfirmoiduksi.

1.10 Rippikouluun osallistuminen muualla kuin omassa seurakunnassa

Jos seurakunnan jäsen osallistuu rippikouluun muualla kuin omassa seurakunnassa, hänen tulee osallistua seurakuntansa rippikoulun teemapäiviin, jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan, ellei toisin ole sovittu rippikoululaisen ja hänen kotiseurakuntansa sekä rippikoulun järjestäjän kesken.

1.11 Rippikoulutilat ja välineet

Rippikoulua varten järjestetään asianmukaiset tilat ja välineet. Rippikoulun järjestyksessä on otettava huomioon yleiset turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät ohjeet.

1.12 Rippikoulun keskeyttäminen ja siirtäminen

Jos rippikoululainen toistuvasti laiminlyö hänelle annettuja ohjeita, rippikoulun ohjaajan tulee ottaa yhteyttä hänen vanhempaansa tai huoltajaansa. Mikäli myönteiseen ratkaisuun ei päästä, rippikoulun käynnin keskeyttämisestä ja sen siirtämisestä toiseen ajankohtaan päättää kirkkoherra ohjaajien esityksestä.

2 RIPPIKOULUN PAIKALLISSUUNNITELMA (RPS)

2.1 Paikallissuunnitelman tarkoitus

Seurakunnilla on kasvatusvastuu (KJ 3:17–18), johon kuuluu myös rippikoulu (KJ 3:19). Rippikouluissa noudatetaan piispainkokouksessa hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa, Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 mukaisesti. Seurakunnat tekevät oman rippikoulun paikallissuunnitelma (RPS).

Rippikoulun paikallissuunnitelma on luonteeltaan työntekijöiden välinen sopimus. RPS:n hyväksyy Ylitorniolla Ylitornion seurakunnan kirkkoneuvosto. Rippikouluasi-oista päättäessään RPS on luottamushenkilölle hyvä taustamateriaali. RPS:n tavoitteena **on koota yhteen ja luoda Ylitornion seurakunnan yhteisesti sovitut toiminnalliset ja sisällölliset linjaukset rippikoulun toteuttamisesta**. RPS on ensisijaisesti tarkoitettu rippikoulutyötä tekeville työntekijöille pohjaksi yksittäistä rippikoulua suunniteltaessa. RPS:n avulla kuka tahansa saa kattavan kuvan seurakunnassamme tehtävästä rippikoulutyöstä.

Rippikoulun toiminta-ajatus antaa toiminnalle suunnan: **Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä.**

- Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016 on osa rippikoulun kokonaisuudistusta. Tämä tarkoittaa sitä, että rippikoulua ja isostoimintaa kehitetään yhtenä kokonaisuutena. Isostoiminnalla on sama toiminta-ajatus kuin rippikoululla. Varustaa-verbi viittaa tulevaisuus-orientaatioon: niihin tietoihin, taitoihin ja valmiuksiin, joita nuoret tarvitsevat kasvaessaan kohti aikuisuutta.
- Nuorten osallisuus ja seurakuntalaisuus ovat rippikoulun ydintä. Rippikoululaiset ja isokset osallistuvat rippikoulun suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- Rippikoulu on tiimityötä ja yhteistyötä nuorten, isosten, työntekijöiden ja muiden vastuunkantajien sekä kotien välillä.

- Rippikoulu muodostaa puolen vuoden mielekkään kokonaisuuden.
- Rippikoulun aikana valmistaudutaan konfirmaatioon.
- Rippikoulusta kerätään säännöllisesti palautetta ja oppimisen arviointia tapahtuu koko prosessin aikana.

2.2 Paikallissuunnitelman tavoitteet

1. Taata, että pitämämme seurakunnan rippikoulut ovat sisällöllisesti hyvälaatuisia ja hyvin suunniteltuja. Rippikoululainen ja hänen vanhempansa voivat luottaa, että seurakunnan rippikoulu nuorelle tarjoaa hyvälaatuisen kokemuksen.
2. Palvella rippikoulutyössä mukana olevia perehdyttämisen välineenä. Uudet työntekijät ja kausityöntekijät saavat suunnitelmasta riittävän perustiedon, kuinka rippikoulu toteutetaan Ylitornion seurakunnassa.
3. Olla rippikoulutyön arvioinnin väline. Suunnitelmaa käytetään apuna rippikoulutyön säännöllisessä arvioinnissa ja kehittämisessä. Itse suunnitelmaa arvioidaan vuosittain ja siihen tehdään tarvittavat päivitykset.

3 YLEISTÄ YLITORNION KUNNASTA JA ALUEEN USKONNOLLISESTA ELÄMÄSTÄ

3.1 Ylitornion kunta

Ylitornio (ruotsiksi Övertorneå) on Suomen kunta, jonka väkiluku on 3 788 henkeä (Tilastokeskus 12/2022). Ylitornio sijaitsee Lapin läänissä Lapin maakunnassa kauniin ja vapaana virtaavan Tornionjoen rannalla. Naapurikuntia ovat Suomen puolella Pello, Rovaniemi, Tervola ja Tornio. Ruotsin puolella rajanaapurikunta on Övertorneå.

Ylitornion kunnan pinta-ala on n.2212.38 km². Kunta on laaja ja harvaan asuttu. Kunnan rajalta toiselle on matkaa lähes 100 kilometriä. Väestötiheys on 2.2 asukasta/km². Taajama-aste eli taajamissa asuvien osuus väestöstä on 47.8 prosenttia (Tilastokeskus 2022).

3.2 Väestörakenne ja uskonnollisuus

Ylitornion kunnan väkiluku oli vuoden 2022 lopulla 3 788 henkilöä. Kuten kaikkien Lapin pienten kuntien kohtalona tuntuu olevan aleneva syntyvyys ja yli 65-vuotiaiden kasvava osuus väestöstä, sama tilanne on myös Ylitorniolla. Ylitorniolle on jonkin verran saapunut maahanmuuttajia, joiden uskonnollinen vakaumus ei ole evankelisluterilainen. Useampi alueelle tulleista pakolaisista on muslimi. Vuonna 2022 Tilastokeskuksen mukaan Ylitornion väestöjakauma oli seuraava:

- alle 15-vuotiaita 10 %
- 15–64-vuotiaita 49,6 %
- yli 64-vuotiaita 40,4 %

Ylitornion evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuului vuoden 2021 lopulla 3 123 jäsentä eli 79,3 % kuntalaisista. Ylitorniolla on jonkin verran Suomen ev.lut. kirkon sisällä toimivia herätysliikkeitä mm. lestadiolaisuudesta rauhansanalaisuus ja vanhoillislestadiolaisuus. Lisäksi paikkakunnalla toimii ns. vapaista suunnista Ylitornion Helluntaiseurakunta. Väestö on vähentynyt, mutta kirkkoon kuuluvien prosenttimääräinen osuus on kasvanut esimerkiksi vuodesta 2017, jolloin luku oli 75,3 %.

Asukasluvun pienentyessä on ennakoitavissa myös Ylitornion seurakunnan jäsenmäärän laskua. Muutosten ennakointi toimintaan on haasteellista:

1. Miten kirkosta eroaminen kehittyy Ylitorniolla? Miten muutokset heijastuvat rippikoululaisten määrään tulevaisuudessa?
2. Mikä tulee olemaan kokonaiskirkollinen rippikoulujen kehityssuunta verovarojen todennäköisesti vähentyessä?

3. Tuleeko kuntaliitoksia tai seurakuntarakenteiden muutoksia vuonna 2023 alkaneen yhtymäselvityksen myötä? Miten yhteistyötä naapuriseurakuntien sekä Övertornion kanssa voidaan lähitulevaisuudessa kehittää?
4. Miten kuntaan tulevat pakolaiset vaikuttavat rippikoululaisten määrään?

3.3 Yhteydet kouluihin

Ylitorniolla on yksi yläkoulu (Ainiovaaran koulu) ja kolme alakoulua (Ainiovaaran peruskoulu, Mellakosken koulu ja Raanujärven koulu). Todennäköisesti Mellakosken ja Raanujärven koulut lakkautetaan lukuvuoden 2023–2024 jälkeen, jonka jälkeen kunnassa toimii vain yksi yhtenäinen peruskoulu. Osa kunnan lapsista siirtyy sen jälkeen kouluun Rovaniemen Sinettään.

Koulujen kanssa tehdään yhteistyötä eri tavoin yhteisen. Syksyllä pidetään 8-luokkalaisille ripari-infotilaisuus. Tilaisuudessa kerrotaan rippikoulusta, eri vaihtoehtoista ja ilmoittautumisesta rippikouluun. Lisäksi koululla voidaan tiedottaa rippikouluun sekä isoiskoulutukseen liittyvistä tapahtumista ja asioista. Yhteistyöstä vastaavat seurakunnan puolesta rippikoulutyöstä vastaava pastori ja nuoristyönohjaaja rippikoulutiimin kanssa yhteistyössä tehdyn suunnitelman mukaisesti.

4 RIPPIKOULUN YLEISET TOTEUTUSPERIAATTEET

4.1 Rippikoulun tavoitteet

Ylitornion seurakunta pyrkii siihen, että mahdollisimman moni kävisi rippikoulun. Seurakunnassamme nuorten rippikoulu jakautuu kolmeen osaan: aloitus-, talvi- ja leirijaksoon. Ylitorniolla rippikouluun ilmoittautuminen ja seurakunnan tapahtumiin tutustuminen pyörähtää käyntiin jo hyvissä ajoin syksyllä, jotta myös pitkien etäisyyksien päässä asuvilla on hyvät mahdollisuudet saada tarvittavat merkinnät kerättyä. Rippikoulun tavoitteet ovat seuraavat:

- Seurakunnan toiminta ja jumalanpalveluselämä tulee nuorelle tutuksi
- Nuorella on mahdollisuus pohtia kolmiyhteistä Jumalaa sekä sitä, mikä Jumalan merkitys on heidän elämässään
- Nuoret saavat kokemuksia ehtoollisella käymisestä
- Rippikoulujaksolla yhdessäolo ja yhdessä tekeminen korostuvat
- Rippikoulun aikana opitaan virsiä ja hengellisiä lauluja
- Nuoret oppivat rukoilemaan ja käyttämään Raamattua
- Nuoret ymmärtävät armon ja vanhurskauden idean

Rippikoulun voi suorittaa myös myöhemmin. Aikuisrippikoulussa rippikoulusuunnitelma suunnitellaan yhdessä rippikoululaisen/rippikoululaisten ja papin kanssa. Tuntimäärä on 20 h.

4.2 Nuorten tasapuolinen kohtaaminen

Rippikoulu on avoin kaikille 15 vuotta täyttävälle. Jokaisella nuorella on oltava lähtötalanteesta riippumatta yhtäläinen oikeus osallistua rippikouluun. Rippikouluun voi osallistua, vaikka ei olisikaan seurakunnan tai kirkon jäsen. Ylitorniolla on hyvät mahdollisuudet tavoittaa vuosittain koko ikäluokka, mikä toteutetaan kouluvierailujen avulla. Koska ikäluokat ovat pieniä, seurakunnalla ei ole mahdollisuuksia tarjota useita vaihtoehtoja rippikoulun leirijakson ajankohdaksi. Sen vuoksi tehtävämme on tukea nuorta löytämään rippikouluryhmä myös laajemmin kirkon piirissä, jos aikataulu on este koti-seurakunnan rippikouluun osallistumiselle. Muille kuin Ylitornion seurakunnan rippikouluun osallistuville järjestetään seurakuntaan tutustuminen sen mukaisesti kuin heitä on rippikoulun järjestäjän puolesta ohjeistettu.

Rippikoulussa otetaan huomioon nuorten erityiset elämäntilanteet ja oppimisen vaikeudet, kunhan niistä saadaan tietoa etukäteen. Rippikoulun opiskelu voidaan myös eriyttää, jos vain siihen on mahdollisuus seurakunnan henkilökunnan puolesta. Erilaisissa tilanteissa voidaan käyttää etäopiskelua esimerkiksi teamsin välityksellä. Itsenäiselle seurakunnan toimintaan osallistumiselle on varattu runsaasti aikaa, jotta myös

kauempana asuvilla nuorilla on mahdollisuus kerätä riittävä määrä merkintöjä rippikoulukorttiin.

4.3 Tiimityö ja eri työntekijäryhmien vastuut

Rippikoulun kokonaisuudesta vastaavat pappi ja nuorisotyönohjaaja/perhetyöntekijä yhdessä. Pappi vastaa opetuksesta ja sisällöistä, nuorisotyöntekijä rippikoulun käytännön puitteiden järjestämisestä. Rippikouluvastaavat kartoittavat yhdessä tarvittavan tiimin leirijaksolle. Leirijakson työtiimiin kuuluvat vähintään pappi, nuorisotyönohjaaja ja/tai perhetyöntekijä, isoset ja täysikäinen yöpäivystäjä. Ryhmäkoosta riippuen leiritiimiin kuuluu myös 1–2 muuta työntekijää, esimerkiksi teologi. He osallistuvat leirijakson toteutukseen ja mahdollisesti myös opetukseen. Kanttori vastaa rippikoulun musiikkiopetuksesta sovitusti jo talvijaksolla tai mahdollisuuksien mukaan vierailen leirijaksolla. Muut työntekijät ovat mukana rippikoulutyössä siten, kuin siitä erikseen sovitaan. Tavoitteena on, että seurakunnan työntekijät tulevat nuorille rippikoulun aikana tutuiksi.

4.4 Rippikoulussa käytettävät opetusmenetelmät

Opetuksen lähtökohtana on kasteopetus. Tarkoitus on, että nuori oppii elämään todeksi ja ymmärtämään sitä uskoa, mihin hänet on pyhässä kasteessa liitetty. Rippikoulukokonaisuuden aikana monipuolisten opetusmenetelmien käyttö korostuu. Kokemuksellisuus painottuu erityisesti leirijaksolla, jossa oppimista tapahtuu kaiken yhdessä olemisen ja yhdessä tekemisen kautta. Monipuolisten opetusmenetelmien tarkoituksena on edistää oppimista ja auttaa oppijaa itse prosessoimaan asioita ja liittämään ne aiemmin oppimaansa. Rippikouluopetuksen tehtävä on vastata nuorten hengelliseen pohdintaan ja kysymyksiin, sekä vastata kysymykseen, mitä tekemistä kristillisellä uskolla on nuoren maailman kanssa. Oppimista tapahtuu kaikissa yhteisissä tilanteissa, mikä vuoksi myös esimerkiksi yhteisiä leikkejä ja sketsejä suunniteltaessa on pohdittava sitä, tukevatko ne ajatuksellisesti rippikoulun lähtökohtaa ja tarkoitusta.

Rippikoulussa oppimateriaaleina ovat käytössä Raamattu, virsikirja, katekismus, sekä nuoren seurakunnan veisukirja. Opettajat käyttävät opetuksen tukena monipuolisesti rippikouluihin tarjolla olevia oppikirjoja ja opettajaoppaita ja sähköistä materiaaleja

sekä erilaisia sähköisiä oppimisalustoja. Jokainen rippikoululainen saa oman Raamatun ja Katekismuksen. Rippikoulussa opetellaan ulkoa

- Isä meidän-rukous
- Apostolinen uskontunnustus
- Herran siunaus
- Kymmenen käskyä
- Kaste- ja lähetyskäsky
- Pienoisevankeliumi (Joh. 3:16).

Ulkoläksyjen tarkoituksena on juurruttaa kirkkomme uskon keskeisimmät asiat mieleen niin hyvin, että tulevaisuudessa niihin turvautuminen on luontevaa, tuttua ja turvallista. Toisaalta niiden tarkoituksena on tuottaa nuorille positiivisia oppimisen kokemuksia ja osoittaa, ettei kristillisen uskon perusasioiden omaksuminen ole mahdotonta, mutta vaatii hieman vaivannäköä. Sen vuoksi on erityisen tärkeää ottaa huomioon erilaiset oppimisvaikeudet ja tukea ulkoläksyjen oppimista esim. liikkeen, laulun, erilaisten muistisääntöjen tai lyhyempien katkelmien opettelun kautta. Ulkoläksyjen oppimista tuetaan leirijakson aikana yhteisissä hartaustilanteissa jatkuvan toiston kautta.

4.5 Yhteydet vanhempiin, huoltajiin ja koteihin

Rippikoulu linkittyy yhteen seurakunnan perhetyön kanssa. Vuosittain seurakunnalla on ainutlaatuinen tilaisuus tavoittaa yhden ikäluokan nuoret sekä heidän perheensä. Sen vuoksi vanhempien, huoltajien ja perheiden mukaan ottaminen on olennaisen tärkeää.

Ilmoittautumisen yhteydessä nuorten tietojen lisäksi kerätään myös vanhemman/huoltajan yhteystiedot ja hänen hyväksyntänsä nuoren ilmoittautumisesta rippikouluun. Konfirmaatio on perheen yhteinen juhla, jonne kaikki ovat tervetulleita. Kotikäyntejä konfirmaatiopäivänä tehdään vanhemman/huoltajan pyynnöstä.

Vanhemmille ja huoltajille järjestetään vanhempainilta ja/tai vanhempainvartteja ennen leirijaksoa. Läsnä ovat rippikouluvastaava tai - vastaavat ja mahdollisuuksien mukaan

myös muita leiritiimiin kuuluvia. Vanhempainiltaan ei kutsuta rippikouluun osallistuvia nuoria.

Vanhempainillan/vanhempainvartin tarkoituksena on käydä läpi leiriin liittyviä asioita ja kysymyksiä. Vanhempainillassa/vanhempainvartissa käydään läpi leiriin liittyviä ajatuksia ja käytännön asioita. Vanhemmat palauttavat nuoren turvatietolomakkeen vanhempainillan tai vanhempainvartin yhteydessä, jolloin on mahdollisuus käydä lomake henkilökohtaisesti yhdessä leirityöntekijän kanssa läpi. Jos huoltaja tai vanhempi on estynyt osallistumaan vanhempainiltaan tai vanhempainvartiin, pyritään sopimaan muutoin palauttaa turvatietolomake ja keskusteluun esimerkiksi puhelimitse. Kuitenkin pyritään siihen, että tavataan henkilökohtaisesti.

Rippikoulun tarkoituksena on toisaalta myös tukea nuoren itsenäistymistä ja vastuunottamista, minkä vuoksi nuoria kehoitetaan itse olemaan yhteydessä rippikouluvastaaviin aikataulullisissa ongelmissa ja huolehtimaan itsenäisesti seurakunnan tapahtumiin osallistumisesta.

4.6 Rippikoulun kehittäminen ja arviointi

Rippikoulua läpäisee jatkuvasti arvioinnin ja kehittämisen kehä. Rippikoulua suunniteltaessa arvioidaan rippikoulun tavoitteita rippikouluvastaavien kesken ja myöhemmin koko leirijakson tiimin kesken. Avoin ja rehellinen itsearviointi on välttämätöntä rippikoulun jatkuvalla kehittämiselle. Jokainen rippikoulu muotoutuu osallistujiensa näköiseksi, minkä vuoksi leiritiimi arvioi talvijaksoa ja sen pohjalta valitsee sopivat toimintatavat leirijaksolle. Leirijaksolla on tärkeää päivittäin arvioida kulunutta päivää ja kehittää toimintatapoja sen pohjalta.

Rippikoulun päätteeksi työntekijätiimi kokoontuu mahdollisimman pian leirijakson tai konfirmaation jälkeen yhteen keräämään ajatuksia kuluneesta rippikoulusta ja arvioimaan, miten tavoitteissa onnistuttiin ja mitä kokemuksesta opittiin, erityisesti seuraavan vuoden rippikoulua silmällä pitäen. Arvioinnissa tarkastellaan sekä talvijakson on-

nistumista, että leirijaksoa kokonaisuutena, ottaen huomioon erityisesti myös käytännön puitteet. Oleelliset huomiot kirjataan jo leirin aikana ylös ja ne kootaan rippikoulun päiväkirjaan. Arvioinnista alkaa itää jo seuraavan rippikoulukauden vuosisuunnitelma.

Rippikoulun tulisi antaa koko elämää kantavia rakennusaineiksia nuoren elämään. Nuori arvioi omaa prosessiaan yksin ja yhdessä opettajan kanssa. Nuoren itsearvioinnin tukena voidaan käyttää esimerkiksi oppimispäiväkirjaa. On tärkeää, että ohjaaja antaa säännöllisesti nuorelle palautetta tämän oppimisesta. Rippikoulun lopussa selvitetään, miten nuoret ovat omaksuneet rippikoulun sisällön. Tässä toteutustapa voi olla hyvin luova: esimerkiksi jonkinlainen kertausrata, leikkimielinen koe tai testi, jonka tarkoituksena ei ole olla niinkään tiedollisen osaamisen mittari, vaan kannustaa pohdintaan, tai vaikka yhteinen keskustelu. Henkilökohtaisessa suullisessa päätöskeskustelussa opettaja ja nuori voivat yhdessä arvioida rippikoulun tavoitteiden toteutumista.

4.7 Erilaiset oppijat ja erityistä tukea tarvitsevat nuoret rippikoulussa

Jokaiseen rippikouluryhmään mahtuu suuri määrä eri tavoin oppivia nuoria. Jotta jokaiselle voidaan taata onnistunut rippikoulukokemus, on tärkeää, että erilaisuus huomioidaan ja nähdään ennemmin voimavarana kuin heikkoutena. Vuosittain rippikouluryhmässä on mukana useita nuoria, joilla on erilaisia haasteita oppimisen kanssa. Ilmoittautumisen yhteydessä vanhempien ja nuorten tapaamisissa kartoitetaan jo nuorten erityistarpeita. Hyvissä ajoin ennen leirijaksolle lähtöä kerätään nuorilta turvatietolomakkeet, joihin vanhempia kehoitetaan yhdessä nuorten kanssa kirjaamaan ylös oppimiseen liittyvät vaikeudet ja erityispiirteet. Näiden tietojen pohjalta ne huomioon oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa.

Rippikoulun ohjaajilla tulisi olla peruskäsitykset erilaisista oppijoista ja oppimistyyleistä sekä siitä, millaisia oppimisongelmia ja rajoitteita yleensä esiintyy. On myös tärkeää huomata, että rippikoulutunnilla rauhattomasti käyttäytyvä ei välttämättä ole mikään nk. "ongelmanuori". Nuoren leimaaminen tällä tavoin ei ole rippikouluopettajan tehtävä. Erilaisten ja monipuolisten opetustapojen käyttäminen sen sijaan on tarpeellista. Oppimisilmapiiri täytyy luoda turvalliseksi. Tarvittaessa nuoren kanssa keskustellen voidaan etsiä sopivia oppimisen tapoja.

4.8 Konfirmaatio

Rippikoulu huipentuu konfirmaatioon. Konfirmaatiota suunnitellessa huomioidaan sen perhejuhlan luonne, niin että konfirmaatioon voi osallistua monen ikäiset ihmiset. Toteutuksessa on hyvä huomioida se, että konfirmaatiomessuun osallistuu yleensä myös paljon hyvin harvoin kirkossa käyvää väkeä. Konfirmaatiomessussa liturgi avaa selväsanaisesti messun käytäntöjä ja kiinnittää erityistä huomiota messun kulun sanoittamiseen. Yhdessä nuorten kanssa valmistellaan leirijaksolla soveltuvia osia konfirmaatioon, esimerkiksi paneudutaan yhdessä pyhän teksteihin, kerätään esirukousaiheita ja mietitään mahdollisia musiikillisia toteutustapoja.

On tärkeää, että nuori oppii ne virret, jotka lauletaan hänen omassa konfirmaatiomessuunsa. Mikäli niitä on laulettu rippikoulun leirijaksolla eri yhteyksissä, ne ovat tulleet tutuiksi. Oma konfirmaatiomessu tuntuu läheisemmältä, kun siihen voi osallistua laulaen. Kun nuori tuntee osallisuutta omaan konfirmaatiomessuunsa, hän voi tulla seurakunnan yhteiseen jumalanpalvelukseen myöhemminkin. Leirijakson tiimi on mukana messun toteutuksessa. Nuori kutsuu yhdessä kotiväkensä kanssa kummin konfirmaatiojuhlaan siunaamaan nuoren.

Konfirmaation tavoitekesto on 1 h–1 h 15 min. Pyhyys ei lisäännä kestoja venyttämällä, vaan huolellinen etukäteissuunnittelu mahdollistaa levollisen ja toimivan kokonaisuuden. Konfirmaation jälkeen rippikoulun ohjaajat ja isokset vierailevat rippijuhlissa vanhempien kutsusta.

4.9 Rippikoulu ja isoskoulutus

Isoskoulutus on seurakunnan järjestämää rippikoulun jälkeistä nuorisotyötä. Isoskoulutus on tarkoitettu rippikoulun käyneille nuorille. Koulutuksen tavoitteena on mm. antaa nuorelle valmiuksia toimia seurakunnan leireillä ja tilaisuuksissa ohjaajan tehtävissä. Koulutus kestää Ylitornion seurakunnassa vuoden. Koulutuksen käyneille pyritään järjestämään koulutuksen aikana ja koulutuksen jälkeen tehtäviä seurakunnan leireillä ja tilaisuuksissa.

Isoskoulutuksen aikana nuoret osallistuvat meneillään olevan rippikouluun jo ennen leiriä. Talvijaksolla isokset osallistuvat etukäteisviikonlopun suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä työntekijöiden kanssa. Isokset suunnittelevat ja toteuttavat rippikoululaisille nuorteniltoja yhdessä nuorisotyönohjaajan kanssa.

Rippikoululeirille valitaan 6–7 isosta. Valinnat tehdään huhtikuun aikana ja niistä vastaa nuorisotyönohjaaja yhdessä rippikoulutiimin jäsenten kanssa. Leirille valitaan 3–4 koulutuksen päättänyttä nuorta ja 2–3 vanhempaa isosta. Isosten määrä suhteutetaan leiriläisten määrään siten että yksi isonen / 4–5 rippikoululaista. Leirille voidaan valita myös lisäksi ”vanhempi isonen”, jonka tehtävänä on toimia muiden isosten mentorina leirin aikana. Valinnat riippuvat vuosittain saatavilla olevien isosten määrästä. Rippikoululeirille lähtevät isokset ovat mukana huhti-toukokuussa rippikoulutiimin leiriä koskevissa suunnittelukokouksissa.

4.10 Rippikoulun aikataulu

Alla oleva aikataulu on viitteellinen. Rippikoulusta vastaavat suunnittelevat vuosittain aikataulun yhdessä ja ottavat huomioon, jos tulevaan rippikoulukauteen liittyy erityisiä tilaisuuksia tai juhlallisuuksia.

Elokuu–syyskuu	Info koululla	
Lokakuu	Rippikoululaiset kokoontuvat sovittuna sunnuntaina perhekirkkoon/messuun ja sen jälkeen jaetaan ripari kortit. Seurakuntaan tutustuminen alkaa rippikoulukorttien avulla.	Rippikouluun ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti Katriinassa. Samalla maksetaan rippikoulu verkkokaupan kautta.
Marras-joulukuu	Tutustumista seurakunnan toimintaan Voidaan järjestää esim. Nuorten kauneimmat joululaulut -ilta.	

Tammikuu	Esim. nuortenilta	suunnattu rippikoululaisille
Helmikuu	Talviviikonloppu "Rippikouluralli" Viikonloppuna osallistutaan sunnuntain messuun, jossa käydään yhdessä ehtollisella.	Tutustutaan eri työaloihin: 1)nuorisotyö 2)lähetystyö 3)diakoniatyö 4)musiikkityö 5)XXXXXXXXXX Mukana voi olla eri työalojen työntekijät mahdollisuuksien mukaisesti.
Helmikuu-maaliskuu	Viimeistään tässä vaiheessa tulevan vuoden leiripaikan kilpailutus ja varaus. Riparilaisten yhteinen ilta	Nuorteilta suunnataan erityisesti rippikoululaisille. Suunnittelu voivat olla mukana myös isoset.
Huhtikuu	Pääsiäisen kynnyksellä yhteinen ilta. lähtevän tiimin valinta; isoset +ohjaajat	rippikoululaisille suunniteltu pääsiäisen teemaan liittyvä iltahetki/kynttilärata yms.
Toukokuu	Seurakuntaan tutustumiskortit palautetaan yhteisessä illassa toukokuun alussa. Leirikirje ja kutsu vanhempain-iltaan tai vanhempainvartiin sähköisesti.	Kortit kerätään yhteisessä tapaamisessa pois. Vanhemmille suunnattu ilta ja/tai vanhempainvartti, jossa tarkempi leiri-info.
Kesäkuu	Leirijakso Konfirmaatiomessu	Vuosittain valittava paikka. Ylitornion kirkko

Heinäkuu–elokuu	Jos ikäluokka on iso, voidaan se jakaa kahteen eri ryhmään tai tehdä yhteistyötä naapuriseurakunnan kanssa. Konfirmaatio sovittuna ajankohtana	Vuosittain valittava paikka. Ylitornion kirkko
Elokuu	Rippikoulun valmistelu alkaa	

5 LÄPÄISYPERIAATE RIPPIKOULUSSA

5.1 Aloitusjakso

Työntekijän näkökulmasta aloitusjakso käsittää kaiken seuraavan kesän rippikouluun liittyvän valmistelutyön: rippikoulukauden raamien katsomisen, leiripaikan/paikkojen varaamisen, talvijakson suunnittelun ja tärkeiden päivämäärien sopimisen. Aloitusjaksoon kuuluu myös rippikouluun ilmoittautumisen järjestäminen sekä siitä informoiminen. Rippikouluun sähköiseen ilmoittautumiseen ohjeistetaan kouluvierailun yhteydessä, jossa myös esitellään lyhyesti tulevan vuoden rippikoulukokonaisuus. Kouluvierailu mahdollistaa koko ikäluokan tavoittamisen, myös kirkkoon kuulumattomien nuorten osalta. Alkuinfo ja ilmoittautuminen sijoittuvat noin syys-lokakuun vaihteeseen. Nuoren näkökulmasta rippikoulun aloitusjakso alkaa rippikoulukortin saamisesta.

Rippikoulukortti jaetaan yhteisessä aloituksessa, joka pidetään sovittuna ajankohtana sunnuntain messun jälkeen. Samalla myös kerrotaan seurakunnan tapahtumiin osallistumisen ja merkintöjen keräämisen periaatteet. Ilmoittautumisen myötä nuori voi alkaa kerätä merkintöjä seurakunnan tapahtumiin osallistumisesta, eli rippikoulun talvijakson aikana.

5.2 Talvijakso

Talvijakso koostuu rippikouluryhmän ennalta ilmoitetuista kokoontumisista sekä itsestä seurakunnan elämään osallistumisesta. Etukäteistapaamisia on talvijakson aikana useampia: etukäteisviikonloppu ja kirkkovuoteen liittyviä kokemuksellisia tilaisuuksia. Yhteisissä tapaamisissa pidetään aina hartaus tai osallistutaan yhdessä messuun. Etukäteistapaamiset ovat osa rippikouluopetusta. Yhteisiin tapaamisiin on osallistuttava ja riittävä määrä merkintöjä seurakunnan tapahtumiin osallistumisesta on kerättävä rippikoulun läpäisemiseksi.

Rippikoulustarttin tarkoituksena on koota yhteen tuleva rippikouluryhmä, tutustua nuoriin ja käydä yhdessä läpi tuleva rippikoulumatka ja siihen liittyviä käytäntöjä. Rippikouluryhmän taival alkaa ja päättyy yhteisen jumalanpalveluksen viettämisellä. Näin rukouksen ja jumalanpalveluksen merkitys korostuu rippikoulun alusta saakka.

Etukäteisviikonlopun aikana pidetään messu- ja ehtoollisopetusta, keskustellaan (ja mahdollisesti päätetään) nuorten kanssa rippikouluopetuksessa käsiteltävistä aiheista, ja järjestetään jonkinlainen toiminnallinen seurakunnan eri toiminnan sektoreihin tutustuminen. Messuopetuksessa käydään läpi messun sisältö ja tarkoitus, ja nuorille annetaan ehtoollisopetusta. Sen jälkeen nuoret suunnittelevat oman messun, jonka he toteuttavat yhdessä työntekijöiden kanssa. Messu on normaali sunnuntain päiväjumalanpalvelus ja rippikouluryhmä osallistuu siinä myös yhdessä ehtoolliselle. Etukäteisviikonlopun toteutukseen osallistuvat myös seurakunnan muita työntekijöitä, erityisesti diakoni ja kanttori.

Kirkkovuoteen liittyvän kokemuksellisen tilaisuuden tarkoituksena on elää todeksi yhdessä nuorten kanssa kirkkovuoden juhlaa ja avata sen sisältöä juuri siinä hetkessä. Käytännössä tällainen tilaisuus kannattaa olla joko joulun, pääsiäiseen tai helluntaihin liittyvä tapahtuma, jonka ideointi voi olla hyvin luovaa. Kyseessä voi olla esim. toiminnallinen pääsiäisvaellus, jonka toteutuksessa voi hyödyntää isokoulutettavia. Kirkkovuoden tapahtuman sanoma tulee sanoittaa niin, että nuori ymmärtää kirkkovuoden pyhän merkityksen ja oppii samalla jotain olennaista kristillisen uskon sanomasta ja

sisällöstä, sekä saa kokemuksen pyhästä hiljentymisen, rukouksen tai musiikin keinoin.

Rippikoulukorttiin kerätään merkintöjä itsenäisestä seurakunnan tapahtumiin osallistumisesta. Rippikoulukortti sisältää 10 kohtaa merkinnöille, ja nämä merkinnät on oltava hankittuina ennen leirijakson alkua. Merkintöjä saa seurakunnan tapahtumiin osallistumisesta seuraavasti: 5 jumalanpalveluskäyntiä (messu tai sanajumalanpalvelus) ja 5 muuta seurakunnan tilaisuutta, jotka voivat olla mitä tahansa tilaisuutta niin, että kokonaisuus säilyy monipuolisena. Tavallisimpia muita tilaisuuksia voivat olla esimerkiksi kirkolliset toimitukset, raamattupiirit, lähetysillat, nuorten tapahtumat, musiikkitapahtumat tai diakonian tilaisuudet.

Jokaisesta tilaisuudesta saa kerrallaan vain yhden merkinnän ja toisiinsa linkittyvät tilaisuudet katsotaan yhdeksi tilaisuudeksi (esim. hautajaiset + muistotilaisuus, messu + kirkkokahvit). Merkintöjä voi kerätä myös muiden kuin kotiseurakunnan tilaisuuksista, kuitenkin niin, että lähtökohtaisesti mukana on myös kotiseurakunnan tilaisuuksia. Seurakunnan tapahtumiin osallistumisen tarkoituksena on tehdä kotiseurakunnan ja laajemmin koko kirkon toimintaa tutuksi nuorelle. Ulkopaikkakuntalaisten tai muuten poikkeuksellisten elämäntilanteiden keskellä elävien kohdalla kokonaisuutta katsotaan aina tapauskohtaisesti pitäen mielessä nuorten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen.

Mikäli poissaoloja tulee, niistä on ilmoitettava hyvissä ajoin rippikouluopettajalle, jonka kanssa sovitaan korvaavista tehtävistä tai osallistumisesta. Hyväksyttäviä poissaolon syitä ovat sairastuminen tai muu yllättävä, ylitsepääsemätön elämäntilanne. Leirijaksolle lähtemisen edellytyksenä on täyteen kerätty rippikoulukortti sekä osallistuminen ennakkotapaamisiin. Tätä nuorille painotetaan jo ilmoittautumisen yhteydessä ja talvijakson aikana.

5.3 Leirijakso

Ennen leirille lähtö nuorille lähetetään leirikirje, johon kirjataan leirijaksolle osallistumiseen liittyvät peruskäytännöt, mukaan tarvittavat tavarat sekä muistutetaan päihteet-

tömyydestä ja savuttomuudesta. Ennen leirijaksoa jokaiselta nuorelta kerätään turvatietolomake, josta käy ilmi nuoren ruokavalio, elämäntilanteeseen liittyvät huomioitavat asiat sekä oppimisen haasteet. Leirit ovat päihteettömiä ja savuttomia. Päihteiden käyttö, leirirauhan rikkominen sekä leirialueelta poistuminen ovat syytä leirijakson keskeyttämiselle. Leirityöntekijät tekevät ratkaisun leirijakson keskeyttämisestä, kirkkoherra vahvistaa leirijakson keskeytymisen. Leirijakson keskeyttämisen periaatteet kerrotaan vanhemmille vanhempainillan yhteydessä.

Leirijakson pituus on 8 päivää. Leirin ajankohta on kesäkuussa, mieluiten jo nuorten kesäloman ensimmäisellä viikolla, jotta rippikoulun ajankohta ei aiheuttaisi vaikeutta lomakauden suunnittelussa (niin nuorten perheissä kuin seurakunnan työntekijöiden kesken). Leiripaikka varataan hyvissä ajoin, viimeistään edellisenä kesänä, mieluiten jo kaksi vuotta ennen. Leiripaikan varaamisesta huolehtii toinen rippikouluvastaavista muun rippikoulutiimin kanssa yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti ja talouspäällikköä konsultoiden.

Leirijakson opetussisällöistä vastaa pappi ja muusta yhteisestä ohjelmarungosta pappi ja nuorisotyöntekijä/perhetyöntekijä sopivat yhdessä. Joku rippikouluvastaavista toimii leirin aikana turvallisuusvastaavana ja laatii leiristä turvallisuusasiakirjan. Ennen leirijaksoa leiritiimi kokoontuu suunnittelupalaveriin, jossa sovitaan yhdessä leirijakson tavoitteista, työnjaosta ja toteutustavoista. Työnjakoa suunniteltaessa pidetään huoli siitä, että jokaisella työntekijällä on riittävästi lepoaikaa leirillä. Leirijaksolla pidetään joka ilta palaveri, jossa leiripäivä käydään läpi ja arvioidaan ja jonka jälkeen käydään läpi seuraavan päivän ohjelma ja tarvittava vastuiden jakaminen.

Jos leirijakson keskelle osuu sunnuntai, leirillä vietetään kirkkovuoden mukainen jumalanpalvelus, mieluiten messu. Leirijaksolla jokainen nuori osallistuu yhteisiin tilanteisiin ja dokumentoi oppimistaan sovitusti. Leirin aikana opettajat huolehtivat siitä, että jokainen nuori omaksuu keskeiset asiat. Oppimista voidaan seurata erilaisten tehtävien tai oppimispäiväkirjan avulla. Ulkoläksyt suoritetaan leirijakson aikana.

Leirin jokaiseen päivään kuuluu vähintään kolme hartaushetkeä: aamurukous, päivärukous sopivassa kohdassa sekä iltahartaus päivän päätteeksi. Päivärukoukset ja iltahartaudet valmistelevat sovitut työntekijät, ja isosille on hyvä antaa myös muutamia hartauksia toteutettavaksi. Rukoushetkien toteutuksessa kiinnitetään huomiota monipuoliseen rukouselämän toteuttamiseen. Pääruuat (lounas ja päivällinen) aloitetaan ruokarukouksella, joka perinteisesti on ruokavirsi vapaavalintaisella sävelmällä.

Leirikeskuksesta pyritään varaamaan mahdollisuuksien mukaan erillinen tila vain hartauskäyttöön. Samalla se toimii hiljentymishuoneena. Leiriläisille annetaan mahdollisuus päivän vapaa-aikoina itsenäiseen hiljentymiseen. Rippikoulussa on hyvä mahdollisuus opettaa nuoria keskittymään hiljaisuuteen. Hiljentymisen ja hiljaisuuden merkitys yhtenä hengellisyyden osana on hyvä oppia tiedostamaan. Nykyisin niin nuoria kuin kaikkia muitakin ympäröi lähes jatkuva musiikki tai jokin muu ääni. Rippikoulussa on hyvä mahdollisuus opetella hiljaisuuden merkitystä.

6 RIPPIKOULUN YLEISET TOTEUTUSSPERIAATTEET

6.1 Yleiset toteutusperiaatteet

Kirkkoneuvosto ohjaa ja valvoo kaikkea seurakunnan toimintaa, myös rippikoulutyötä. Rippikoulua toteutetaan RKS 2017 -puitesuunnitelman mukaisesti. Opetuksessa pyritään huomioimaan erilaiset oppijat ja erilaiset oppimistavat. Oppimisvaikeuksista (esim. lukihäiriö, dysfasia, ADHD) huoltaja ilmoittaa rippikoulun ohjaajille ilmoittautumislomakkeessa. Talousarvion puitteissa rippikoulussa voidaan käyttää ulkopuolisia ohjelmalveluita.

6.2 Muualla käytävä rippikoulu

Muille kuin Ylitornion seurakunnan järjestämille rippikouluille meneville nuorille järjestetään seurakuntaan tutustuminen omassa seurakunnassa sen mukaisesti kuin heitä on rippikoulun järjestäjän puolesta ohjeistettu. Seurakuntaan tutustuminen tarkoittaa sitä, että nuori osallistuu kotiseurakuntansa toimintaan saamiensa ohjeiden mukaisesti. Nuoret osallistuvat tarvittaessa myös jumalanpalvelusopetukseen. Nuoret saavat kotiseurakunnastaan oman Raamatun.

6.3 Rippikoulumaksut

Leirimaksut päätetään seurakunnan kirkkovaltuustossa ja ne ovat nähtävillä verkkosivuilla Ylitornionseurakunta.fi. Leirimaksuun voi hakea vapautusta seurakunnan diakoniatöimiston kautta. Leirimaksu suoritetaan ilmoittautumisen yhteydessä verkkokauppan kautta. Jos nuori ei osallistukaan rippikouluun, maksu palautetaan maksetulle tilille.

Rippikoulua aloittaessaan väestörekisteriin kuuluva nuoren, jonka tarkoituksena on liittyä Ylitornion seurakunnan jäseneksi rippikoulun käymisen yhteydessä, rippikoulumaksu on seurakunnan jäsenen suuruinen. Jos nuoren ei ole tarkoitus liittyä Ylitornion seurakunnan jäseneksi, on hänen rippikoulumaksunsa sama kuin muun seurakunnan jäsenen maksu.

6.4 Kaste rippikoulun yhteydessä

Nuori, jota ei ole ennen rippikoulun käymistä kastettu, voidaan kastaa joko rippikoulun pääjakson aikana tai pääjakson ja konfirmaation välisenä aikana. Olennaista on, että nuori on saanut ennen kastetta riittävän kristillisen opetuksen kasteeseen liittyen.

7 TURVALLISUUS RIPPIKOULUSSA

7.1 Yleistä turvallisuudesta

Tuoteturvallisuuslainsäädännön mukaan seurakunnat luetaan yritysten ja kuntien ohella palveluntuottajiksi. Jokaisesta retkestä ja leiristä laaditaan turvallisuusasiakirja, jossa etukäteen kartoitetaan mahdolliset riskit ja varaudutaan toimimaan oikein onnettomuustilanteessa.

Rippikoulun fyysinen, henkinen ja hengellinen turvallisuus ovat perusedellytys rippikoulun onnistumiselle. Jokaisesta rippikoulusta tehdään turvallisuusasiakirja. Siihen kootaan tietoa mahdollisista riskeistä ja niihin varautumisesta, vaaratekijöiden ennaltaehkäisystä sekä toimintatavoista onnettomuuden satuttua. Vähintään yhdellä rippikoulun ohjaajalla tulee olla ensiapukoulutus tai vastaavat taidot.

Turvallisuusasiakirjan täyttämisestä vastaa rippikoulun turvallisuusvastuussa oleva ohjaaja yhdessä muun ohjaajatiimin kanssa. Asiakirjan hyväksyy allekirjoituksellaan kirkkoherra ja ohjaajatiimi sitoutuu siihen omilla allekirjoituksillaan. Turvallisuusasiakirja laaditaan kahtena kappaleena, joista toinen säilytetään kirkkoherranvirastossa ja toinen leirillä.

Seurakunta ja sen työntekijät huolehtivat rippikoulun turvallisuudesta koko rippikoulun ajan noudattamalla annettuja ohjeita ja säädöksiä. Rippikouluun tulevia informoidaan leirin turvallisuusasioista kotiin lähetettävässä leirikirjeessä. Jokainen leiriläinen täyttää turvallisuuslomakkeen, joka on huoltajan allekirjoittama. Jokaisen leirin alussa turvallisuusvastaava pitää turvallisuusoppitunnin, jolla koko leiri on läsnä. Seurakunta on vakuuttanut kaikki rippikouluun osallistuvat.

7.2 Leirin henkilöstö

Leirin turvallisuus edellyttää, että sen toteuttamiseen osallistuvan henkilöstön määrä on toiminnan laatu, osallistujien lukumäärä, ikä ja erityistarpeet huomioon ottaen riittävä. Henkilöstöllä on oltava asianmukainen koulutus tehtäviinsä, joihin heidät on myös perehdytetty.

Henkilöstön määrä voi vaihdella hyvinkin paljon eri leirien välillä. Myös se, keitä henkilöstön määrää koskevissa laskelmissa otetaan huomioon, vaihtelee. Perinteisesti leiritointia järjestetään seurakuntaan palvelussuhteessa olevien työntekijöiden (viranhaltijoiden tai työsopimussuhteisten työntekijöiden) ja ns. vapaaehtoisten väliseen työnjakoon perustuen. Henkilöstöön voi kuulua myös työharjoittelu- tai työssäoppimisjaksolla olevia opiskelijoita. Koska vastuu leirin turvallisesta toteuttamisesta on viimekädessä seurakunnalla ja sen työntekijöillä, tulisi henkilöstön riittävää määrää koskevissa laskelmissa ottaa huomioon vain työntekijät. Vapaaehtoiset sekä työharjoittelu- tai työssäoppimisjaksolla olevat opiskelijat toimivat pääsääntöisesti varsinaisten työntekijöiden ohjauksessa ja apuna, vaikka heillä muutoin olisikin leirin toteutuksen kokonaisuudessa merkittävä rooli.

Leireillä on toiminnan järjestämiseen välittömästi osallistuvien työntekijöiden lisäksi tavallisesti myös keittiö- ja kiinteistötehtävissä toimivia työntekijöitä. Myös näiden työntekijöiden merkitystä henkilöstömäärää koskevissa laskelmissa tulisi voida paikallisesti arvioida.

Joitakin leiritoimintoja varten on olemassa suuntaa-antavia suosituksia työvoiman tarpeesta suhteessa osallistujien määrään. Rippikoulun työntekijöiden määrään on otettu kantaa Piispainkokouksen hyväksymässä rippikoulusuunnitelmassa (Elämä-usko-rukous, Rippikoulusuunnitelma 2001, hyväksytty piispainkokouksessa 11.9.2001). Siinä suositellaan, että **jokaista alkavaa kymmentä nuorta kohden rippikoulussa on koikaikaisesti läsnä vähintään yksi työntekijä ja että heidän lisäkseen rippikoulussa on varttuneempia nuoria isosina. Tämän suosituksen voidaan katsoa linjaavan toiminnan järjestämiseen välittömästi osallistuvien työntekijöiden määrää leirillä rippikoululeiriä yleisimminkin. Mm. erityisnuoriso-, mielenterveys-, ja**

päihdetyön leireillä työntekijämäärän on oltava yli sanotun vähimmäissuosituksen.

Työntekijöiden mahdollinen sairastuminen leirin aikana kannattaa myös ottaa huomioon henkilöstömäärää määriteltäessä. Menettelytavat lisätyöntekijöiden saamiseksi paikalle on myös selvitettävä tai kehitettävä ns. takapäivystäjäjärjestelmä, jossa on nimetty sairastuneen tilalle tuleva työntekijä.

Riittävässä henkilöstömäärässä on leirin turvallisen toteuttamisen lisäksi kysymys työntekijöiden työturvallisuudesta ja työssä jaksamisesta. **Liian pieneksi mitoitettu työntekijämäärä on riski sekä työntekijöiden oman työturvallisuuden että leirille osallistuvien turvallisuuden kannalta.** Erityisesti tällainen riski syntyy, kun työntekijä vastaa leiristä yksin. Yhden työntekijän varaan leiritoimintaa ei ole siksi suositeltavaa järjestää.

7.3 Energiajuomat

Energiajuomat ovat rippileireillä kiellettyjä. Leirin turvallisuuden vuoksi on tärkeää, ettei nuori käytä mitään keinotekoisia piristeitä. Paras keino pysyä virkeänä on nukkua öisin. Leirin henkilökunta ja vastuuhenkilöt huolehtivat siitä, leirillä on jokainen tarjolla riittävä määrä ja monipuolista ravintoa.

7.4 Uintivalvonta

Uintivalvojana toimii virkasuhteessa oleva ohjaaja/ohjaajat. Valvojat ovat aina täysi-ikäisiä. Heidät on erikseen nimetty turvallisuusasiakirjassa. Uintivalvojalla tulee olla rannalla mukana kännykkä avun hälyttämistä varten. Uintivalvojan apuna rannalla on oltava myös isonen.

Rippikoulun ohjaajatiimi sopii yhteiset säännöt uimiseen ja souteluun liittyen. Leirin tiimille on syytä kertoa säännöistä jo ennen leiriä. Säännöistä pidetään yhdessä kiinni ja ne selvitetään rippikoululaisille heti leirijakson alussa turvallisuusoppitunnilla.

Turvallisuusoppitunnilla kerrotaan leirikeskuksen yleiset säännöt ja ohjeistukset sekä leirikohtaiset turvallisuutteen liittyvät asiat.

7.5 Kännyköiden yösäilytys

Rippikoululaisten kännykät kerätään tarvittaessa puhelinparkkiin. *Tarvittaessa* tarkoittaa tässä yhteydessä seuraavaa: mikäli kännyköistä aiheutuu leirille huomattavaa ja suurta hankaluutta esim. nuoren nukkumisten suhteen tai yhteisten työskentelyjen suhteen, kännykät kerätään puhelinparkkiin ja ne säilytetään suljetussa tilassa. Kännykät palautetaan takaisin aamulla tai työskentelyn päätyttyä. Käytännön avulla pyritään takaamaan leirillä työskentely ja nukkumisrauha. Häätätilanteissa voi ottaa yhteyttä riparin turvallisuusvastaavaan, jolla on kännykkä auki ympäri vuorokauden. Asiasta mainitaan kotiin lähetettävässä leirikirjeessä. Asiasta keskustellaan myös vanhempainillassa ennen leirille lähtöä.

7.6 Erityisruokavaliot ja leiriläisten erityiset tarpeet

Leiriläinen tai huoltaja ilmoittaa leirin ohjelma ja turvallisuusvastuussa olevalle työntekijälle ruoka-aineallergiat ja erityisruokavaliot leirikirjeen ohjeiden mukaisesti. Rippikoululaisen terveyteen liittyvistä erityistarpeista neuvotellaan tapauskohtaisesti.

7.7 Tupakointi ja muut päihteet

Kirkkoneuvoston päätöksen mukaan Ylitornion seurakunnan rippikoulut ovat savuttomia. Tämä pohjautuu kirkkohallituksen antamaan suositukseen nuorten tupakoimattomuuden edistämiseksi (Kirkkohallituksen yleiskirje 35/2007). Mikäli nuori, rippikoulua käyvä tai isonen, rikkoo yhteisiä sääntöjä, rippikoulun turvallisuusvastaava ottaa välittömästi yhteyttä kotiin. Huoltajien kanssa sovitaan, kuinka toimitaan. Peruslähtökohta on, että toistuvasti sääntöjä rikkovan tai muuten huonosti käyttäytyvän rippikoulu keskeytyy ja jatkuu yksityisopetuksena syksyllä.

Myös muiden päihteiden käyttö ja hallussapito on kielletty (Alkoholilaki 6 luku, 34 §).

Päihteiden käyttö johtaa leirin keskeyttämiseen. Lastensuojeluilmoitus tehdään, jos nuori jää toistuvasti kiinni tupakanpoltosta tai käyttäytyy jatkuvasti ylimielisesti ja suhtautuu välinpitämättömästi yhteisiin sääntöihin. Lastensuojeluilmoitusta tehtäessä ollaan yhteydessä samalla nuoren kotiin.

7.8 Rippikoululaisten kuljetus leirille

Seurakunta järjestää leireille yhteiskuljetukset. Yksityiskohtat kerrotaan leirikirjeissä. Hätätapauksessa käytetään ambulanssia. Mikäli taksin tulon kuluisi kohtuuttomasti aikaa, leirin ohjaajalla on oikeus Suomen laissa määriteltyyn yleiseen auttamisvelvollisuuteen vedoten kuljettaa rippikoululainen omalla/leiripaikan autolla. Huom. Mikäli nuoren huoltajat ovat leirin aikana poissa (esim. lomamatka) on nimettävä joku läheinen yhteyshenkilöksi leirin ajaksi.

Rippikoululaisen kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaavat huoltajat:

1. mikäli nuori viedään hoitoon sairaustapauksen vuoksi (seurakunnalla on vain tapaturmavakuutus leiriläisille)
2. mikäli nuori ei sopeudu leirin sääntöihin ja hänet joudutaan poistamaan rippikoululeiriltä

7.9 Rippikoulun yövalvonta

Rippikoululeirille palkataan täysi-ikäinen henkilö yövalvojaksi. Yövalvojan tehtävä on valvoa leirin turvallisuutta ja hiljaisuutta leirillä klo 06.00–23.00 välisenä aikana yhteistyössä leirin ohjelma ja turvallisuusvastuussa olevan työntekijän kanssa.

Yksityiskohtainen tehtäväkuvaus löytyy yövalvojan työsopimuksesta. Yövalvoja osallistuu yhteen leirin tiimin kokoukseen toukokuussa ennen leirille lähtöä. Yövalvojan valitsevat kirkkoherra ja talouspäällikkö yhteistyössä rippikoulutiimin kanssa.

LÄHTEET:

Alkoholilaki 2018

Seurakunnan retki- ja leiritoiminnan turvallisuusohjeet 2006

Rippikoulusuunnitelma 2001

Rippikoulusuunnitelma 2017

Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016

Väestörekisterikeskus

Tilastokeskus

Sakasti.fi

7 VOIMAANTULO

Tämä ohje tulee voimaan kirkkoherran viranhaltijapäätöksellä 2023.